NATIONAL LIBRARY
JUL 4 19
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Second Class Mail, Registration Number 1657

Kaina 10 ¢

Nr. 15 | Penktadienis, Balandžio (April) 18, 1969, Toronto, Ontario | METAI XXXVIII

Kanados Užsienio Politika Turi Siekti Mažinimo Įsitempimo ir Alkio Pasaulyje

CALGARY, Alta. — Kanadas premjeras P. E. Trudeau, kalbėdamas liberalų susirinkime čia, pareiškė, kad Kanados užsienio politika turi siekti sumažinimo tarptautinio įsitempimo ir alkio ir skurda kitose šalyse.

Jis išreiškė nepasitenkinimą, kad jo vyriausybės politika nesuprantama ne tik užsienyje, bet ir namie. Kita, Kanados planai dėl laipsniško sumažinimo Kanados jėgų Europoje esą dar neužbaigti.

Prieš 20 metų Kanados kontribucija dėl NATO buvus svarbi, kadangi Europa buvus nusilpusi ekonominiai.

Bet, iš kitos pusės NATO nustatęs Kanados apsigynimo politiką ir visą "mūsų užsienio politiką". Kanada neturėjus užsienio politikos visai. Kanada turėjo laikytis NATO politikos.

"Padėtis, kurioje militarinė sąjunga nustato jūsų užsienio politiką, yra klaidinga perspektyva", pasakė jis. "Jūsų užsienio politika turi nustatyti militarinę politiką, o ne NATO", pabrėžė jis.

Kanada turi peržiūrėti savo rolę NATO bloke. Žinoma, pasitarus su savo sąjungininkais. Už tai, kad Europai greitai ekonomiai augant, Kanados vaidmuo labai sumažėjęs.

Kanada norinti palaikyti santykius su savo sąjungininkais, bet tuo pačiu nenorinti, kad sąjungininkai nustatytų "mūsų politiką".

Premjeras sako, kad Kanada, spręsdama savo politiką ir įsipareigojimus, turi atminti, kad yra trys okeanai, kurie supa Kanadą, o ne vien Atlantas.

Šalis, sakė premjeras, susiduria su nuolatos augančių militarinių išlaidų dilema. Jau dabar viršija $1,800,000,000 per metus. Dalį šių išlaidų esą reikalinga panaudoti kovai su vandens ir oro užteršimu, su skurdu. Tokių sumų išleidimas keliąs rūpestį Kanadoje ne tik tarp civilių, bet ir kariškių.

Douglas Palaiko Demonstracijas

MONTREAL. — Jungtinių Amerikos Valstijų Aukščiausio teismo teisėjas William Douglas pareiškė čia, kad jis užgiria civilinį nepaklusnumą, protesto demonstracijas.

Radijas ir televizija esą turtingųjų komunikacijos priemonės. Laikraščiai taipgi priklauso monopoliams. Net vyriausybė, valdančiosios partijos, yra dominuojamos turtingųjų.

Prie tokių sąlygų, sako jis, individualams ir grupėms, norint pareikšti savo nepasitenkinimą, nieko kito nėra, kaip demonstracijos, streikai.

Civilinis nepaklusnumas užimąs aukštą vietą JAV konstitucijoj.

Kanados Taikos Kongreso Pareiškimai

TORONTO. — Kanados Taikos Kongreso Nacionalis komitetas išleido viešą pareiškimą sąrišyje su Kinijos ir Tarybų Sąjungos ginkluotais susikirtimais už neapgyventą salą Usuri upėje. Remiantis taikos šalininkų priimtais pagrindiniais penkiais punktais, komitetas ragina tą neapgyventą salą palikti neutrale, neokupuota, žeme be žmogaus.

Sąrišyje su Kanados valdžios atsinešimu NATO klausimu, Taikos Kongresas pasiuntė p. P. Trudeau sekančią telegramą:

"Stipriai raginame eiti prie nutarimo išeiti iš NATO. Pasaulis reikalingas taikos, o ne militarinių santarvininkų. Taika Europoje nebus stabilizuota su NATO sąjungininkais, tokiais, kaip Graikija ir Portugalija. Kanada turėtų imtis vadovybės Europos Apsaugos konferencijoj dėl įsteigimo nemilitarinės zonos ir dėl panaikinimo militarinių blokų.

"Pripažinimas Vokietijos Demokratinės Respublikos yra būtinas reikalas dėl taikos Europoje".

PARYŽIUS. — Prezidentas De Gaulle per televiziją pareiškė, kad jis rezignuos, jeigu referendumas neužgirs jo pasiūlymo pravesti rajonines reformas ir pertvarkyti senatą.

Referendumas įvyks balandžio 27.

ATMETA KARALIAUS HUSEINO PASIŪLYMUS

JERUZALIM. — Izraelio užsienio reikalų ministras Abba Eban atmetė Jordano karaliaus Huseino pasiūlymą sureguliuoti Izraelio ir arabų santykius. Jis nori, kad karalius asmeniškai tartųsi su Izraelio vyriausybe.

Husein savo planus išdėstė Washingtone, kuomet jis lankėsi tenai.

Izraelis atmeta ir idėją, kad keturi didieji padėtų atsteigti taiką Vidurryčiuose.

Tuo tarpu susikirtimai tarp arabų ir Izraelio kartojasi.

NEGALĖJO PASIEKTI ŠIAURĖS POLIŲ

LONDON. — Keturių vaikų motina ir kiti 4 asmenys norėjo pasiekti Šiaurės polių ant slidžių, bet nepavyko.

Ekspedicijos sponzorium buvo Daily Telegraph.

Ekspeditorius paėmė orlaivis. Bet jie praleido 51 dieną ant slidžių, slidinėdami linkui Šiaurės poliaus. Su savim jie tempė 600 svarų reikmenų ant rogučių.

Niksonas Mažina JAV Išlaidas

WASHINGTON. — Prezidentas R. Niksonas paskelbė, kad JAV biudžetas bus sumažintas $4,000,000,000, lyginant su buvusio prezidento Johnsono administracijos biudžetu.

Prie Johnsono biudžetas numatė $196,900,000,000. Niksono biudžetas dėl 1970 metų, kurie prasidės liepos 1, numato išleisti $192,900,000,000.

Apsigynimo išlaidos bus sumažintos $1,100,000,000, o civilinės išlaidos — $2,900,000,000.

Daug kas klausinėja, kaip bus su kova su skurdu? Veik trys bilijonai dolerių padarys labai didelę skylę tame fronte.

MEMPHIS. — Earl Ray advokatai įteikė reikalavimą naujo teismo.

Reikalavime nurodoma, kad Ray buvo priverstas prisipažinti kaltu nužudyme Martino L. King.

Didieli Potviniai JAV, Prerijų Provincijose

REGINA. — Pietinėje Saskačevanos provincijos dalyje plačiai išsiliejo upės pradėjus smarkiai tirpti sniegui, kurio šiemet buvo prisnigta labai daug. Žuvusių tik vienas, bet žalos bus padaryta nemažai. Šimtai savanorių kelnuose distriktuose veda kovą prieš kylantį upės vandenį.

Manitoboj, Red ir Assiniboine upės pusėtinai pakilo, bet yra vilties, kad jos didelių nuostolių nepadarys. Kol kas tik Griswolde 14 indijonų šeimų buvo evakuota, kuomet Oak upė išsiliejo.

Iš Britų Kolumbijos į Saskačevaną buvo atgabenta 100,000 smėlio maišų. Ledai upėse, kur jie dar neištirpę, sprogdinami dinamitu. Dar 207,000 maišų atgabeno iš Winnipego.

Jungtinėse Valstijose nekurios upės labai plačiai išsiliejo ir daugelį žmonių išvarė iš namų. Trijose valstijose tūkstančiai žmonių tapo benamiais.

Daugausia žmonių nukentėjo pietvakarinėje Minnesotos dalyje. Easttervillvje, Icwoj, prie Minnesotos sienos, upės pakilo 10 pėdų virš potvinio linijos.

Didžiausi potviniai Mississippio upės ruožte. Prie tirpstančio sniego prisidėjo ir lietus.

Nekurie distriktai visai atkirsti, sausžemiu negalima su jais susisiekti.

Nebuvo numatyta, kad šiemet potviniai bus labai dideli, tačiau tūkstančiai šeimų jau nukentėjo, o kiti dar nukentės.

Kaip matote, vienoms pavasaris neša džiaugsmą, o kitiems — nelaimę.

Nežinia kodėl tu vietų, kur potviniai beveik kas pavasarį įvyksta, nebando apsaugoti tuo metu, kai nėra potvinių. Būtų galima supilti krantus, užtverti upės išsiliejimą. Galima būtų įrengti rezervarus, kur didelio vandens pakilimo metu būtų galima nutraukti dalį vandens. Potvinius atsimena tik tada, kai jau reikia žmonėms bėgti iš namų.

Neramumai Palietė Ir Harvard Įstaigą

CAHBRIDGE, Mass. — Pasauliniai pagarsėjęs Harvard universitetas susilaukė bėdos. Ir dėl savo kaltės.

Dalis studentų pasipriešino Reserve Officers Training Korpuso programai ir užėmė universiteto halę. Buvo pašaukta policija, kuri streikierius išvarė. Dalyvavo virš 400 miesto ir valstijos policijos.

Studentai, reikšdami prieš tai protestą, nutarė skelbti trijų dienų streiką.

Policija susidorojusi su protestuojančiais studentais labai žiauriai. Mušus ir kojom spardžius. Kiti policininkai buvę nusiėmę ženklus, kad negalėtų būti atpažinti. Virš 20 studentų buvo sukruvintomis galvomis. Arti 200 studentų buvo suimta ir kaltinami kriminališku nusikaltimu.

Apvertė 532 Paminklus Notre Dame Kapinėse

OTTAWA. — Nežinomi vandalai apvertė net 523 paminklus Notre Dame kapinėse gretimame Vanier mieste. Prie nekurių rasta sudaužytų alaus butelių.

Jie taipgi padegė altorių gretimai esančioje uoloje, kur vasaros metu katalikų kunigai laikydavo mišias.

MASKVA. — Mirė Ukrainos Tarybų Socialistinės Respublikos prezidentas ir buvęs partizanų lyderis dviejuose karuose D. S. Korotchenko, sulaukęs 74 metų amžiaus.

Popiežiui Povilui Blogi Popieriai

VATIKANAS. — Popiežius Povilas sakydamas velykinį pamokslą šv. Petro bazilikoje reiškė didelį susinervavimą, kad Romos katalikų bažnyčioje vyksta anarchija. Girdi, eiliniai kunigai ir net aukštesni dvasininkai vis labiau ima nebesiskaityti su bažnyčios dogmomis ir vyriausybe.

Savo protestais prieš celibatą, gimdymo kontrolės užgyrimu ir neklausymu autoritetų, visą Romos katalikų bažnyčią kala prie kryžiaus, aimanavo popiežius.

Labiausiai jam nepatinka, kad kunigai nori ženytis.

Davatkiški Plepalai

N. AUKŠTUOLIS

Lietuvoje būdavo valstiečiai šitaip apibūdina davatkas: "Rožančius iki kelių, o liežuvis šluoja kelią". Reikia pasakyti, kad Tėviškės Žiburių leidėjai dažnai pasielgia kaip tos davatkos. Vaizduojasi labai religingais žmonėmis, o plepa kaip tos lietuviškos davatkos, reikia ar nereikia. Ypač jie negali "gražių" žodžių Tarybų Sąjungai, Lietuvą valdantiesiems žmonėms ir aplamai pažangos šalininkams.

Pastaruoju metu kažkodėl Tėviškės Žiburių redaktorius net vedamajame užsimanė labai neteisingai perstatyti pažangius Kanados lietuvius. Tarp kitko, diskusuodamas dar vis to bendravimo su Lietuvos žmonėmis klausimu, jis užkabina pažangiuosius lietuvius sekančiai:

"Jis nesudaro problemos tiktai dviem grupėm — komunistam ir kraštutinio priešingo poliaus žmonėms. Pirmiesiems santykiavimas su Lietuva seniai išspręstas Maskvos okupaciniu žygiu, kurį jie vadina 'išlaisvinimu'. Belieka tik sušukti: 'Tegyvuoja šlovingoj Sovietų Sąjunga' ir padėkoti už 'didžiausią geradarybę', kokią Lietuva savo istorijoj yra patyrusi. Tai liaupsinimo kelias, kuriuo eina pavergtosios Lietuvos kompartijos senoji gvardija ir išeivijos komunistai. Jiems Lietuvos nepriklausomybė yra nelaimė, o sovietinė vergija — išganymas. Dėlto ir santykiavimo pagrindą su kraštu jiems sudaro ne lietuvių tauta, o 'didysis brolis', ne Vilnius, o Maskva".

Šitaip nuplepėti gali tiktai ilgaliežuvė davatka, kuriai jokie faktai neapeina.

Kaip gi yra iš tikrųjų? Pažangieji ir kiti Kanadoje gyveną Lietuvos draugai juk palaikė ryšius su Lietuvoj gyvenančiais savo giminėmis. 1967 metais, Ekspo-67 metais, kanadiečiai susitiko su šimtais tėvynainių. Jie buvo iš Vilniaus, iš Kauno ir daugelio kitų Lietuvos vietų. Kas akis turėjo, galėjo matyti, kaip Toronte šiltai buvo sutikti keli desėtkai lietuvių iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos vietovių. Jokios čia Maskvos ar "didžiojo brolio" nebuvo.

Toks Tėviškės Žiburių redaktoriaus kaišiojimas "Maskvos" ir "didžiojo brolio" turi aiškų tikslą. Tai taikoma tiems, kurie gal svyruoja, linksta prie santykiavimo su Lietuvos žmonėmis. "Tik klausykit, tai bus bendravimas ne su sostine Vilniumi, o su Maskva!" "Ne su lietuvių tauta, o su 'didžiuoju broliu'."

Daug kas iš kanadiečių (ne lietuvių) bendrauja ir su Maskva ir nei vienam iš jų nenukrito galva.

Prie progos reikia pasakyti, kad pažangūs Kanados lietuviai niekad nėra kėlę klausimo, ar turėti santykius su Lietuva, su Lietuvos žmonėmis. Ir Smetonos režimo laikais nebuvo niekam trukdoma vykti į Lietuvą arba susitikti su iš Lietuvos atvykusiais. Kas norėjo, tas ir vyko, jei tik išgalėjo, niekas už tai nekritikavo ir nesmerkė.

Tik dabar, kai atsirado Smetonos laikų politikierių, atsirado ir bendravimo "problema". Bet ši problema, rodos, galėtų būti lengvai išrišta. Kas nenori vykti į Lietuvą ar susitikti su tėvynainiais iš Lietuvos čionai, niekas jų neverčia. Tai laisvas kraštas. O kas nori, lai vyksta, lai bendrauja. Niekas neturi teisės drausti.

Džiazo pianistas Oscar Peterson, montrealietis, kurio programos girdimos ant Kanados radijo.

TABU

R. PODOLNIS

Tautų papročiai ir buitis

Tikriausiai prisemenate, kaip išsigelbėjo drąsieji kapitono Granto pėdsakų ieškotojai. Jie pasislėpė nuo savo persekiotojų — Naujosios Zelandijos maorių — ant kalno, kurį ši gentis laikė draudžiama vieta — **tabu**. Keliautojai čionai jautėsi visiškai saugiai, nors kalną apsupo gausybė priešų.

Tai — literatūrinis pavyzdys. Pateiksime antrą, jau iš gyvenimo. Kartą narsus tos pačios maorių genties karys aptiko maisto likučių. Jis buvo labai išdabadėjęs ir, nežinodamas, kas čia anksčiau valgė, ryžosi nors truputį numalšinti alkį. Netrukus narsusis karys sužinojo, kad čionai sotinosi jo vadas. Staiga karį ėmė diegti skrandį, ir po kelių valandų jis mirė nuo sunkaus apsinuodijimo. Mat, nelaimingasis buvo tvirtai įsitikinęs, jog dievai jam neatleisią sunkaus nusikaltimo: vado maistas — tabu paprastam mirtingajam...

Šį reiškinį ėmėsi aiškinti psichologai. Jeigu žmogus visiškai pasiduoda įtaigai, jis gali įsikalbėti net mirtį. Įdomus atsitikimas įvyko Danijoje dar 18-tame amžiuje. Gydytojai nutarė padaryti vieną eksperimentą. Jie išprašė karaliaus humaniškesniu būdu įvykdyti mirties nuosprendį nusikaltėliui, kuris buvo pasmerktas sukapoti į gabalus. Pasmerktąjį miriop perspėjo, kad jam būsiančios perpiautos rankos venos, ir jis mirsiąs nuo kraujo nutekėjimo, be didelių kančių. Tiriamajam žmogui negiliai įpiovė rankas prie stambių kraujagyslių, net jų nepažeisdami. Ant rankų paleido šiltą vandenį. Pasmerktojo akys buvo užrištos. Jam atrodė, kad rankomis varva kraujas. Jis mirė, bet ne nuo išgąsčio, o nuo reiškinių, kurie paprastai esti kraujui nutekant nuo širdies.

Daugelis pirmykščių tautų laikosi savo keisčiausių tabu. Tyrinėtojas švedas Erikas Lundkvistas lankėsi Naujoje Gvinėjoje, pabuvojo marajų genties gyvenamose vietose. Šios genties vyrai be jokio gailesčio užmuš kiekvieną, kuris net netyčia prisilies prie svetimos žmonos rankos. Ir tai darosi toje pačioje Naujoje Gvinėjoje, kur papuasai (kaip ir kitos kaimyninės gentys) pro pirštus žiūri netgi į atvirą vedusiųjų neištikimybę.

Kaip visa tai paaiškinti? Ta tautelė neturi jokių asketiškos moralės skelbėjų. Senų senovėje dėl kažkokios priežasties marajų gentyje svetimos žmonos buvo paskelbtos tabu. Galima tik spėlioti, kad praeityje dėl neištikimybės buvo pralaimėtas karas, kilo baisi epidemija ar užgriuvo kita nelaimė. Buvo padaryta charakteringa pirmykštėms gentims išvada: po to — vadinasi, dėl to. Ir prasidėjo...

Tabu gali atsirasti visiškai nepagrįstai, o kartais ir su tam piktų jėgų veiksmų.
tikru pagrindu. Tačiau primityvus žmogus nesusimąsto dėl tabu prasmės; jis tiesiog vykdo, vildamasis tokiu būdu išvengti

Draudimai esti įvairių įvairiausi ir keistų keisčiausi. Netgi maistas neišvengė tabu. Šioje srityje daugelis šiandieninių žmonių ne daug toliau nužengė už melanezietį Mauką, kuriam negalima buvo valgyti kriauklių. Taigos ir tundros čiabuviai visiškai nevalgo grybų — nelaiko jų maistu. Tuo pat metu laimingiausias grybautojas pačiame nuošaliausiame Pamaskvio miške niekada neįsivaizduos, kokie laimikiai laukia jo kur nors apie Tiumenę. Gal būt, ten niekas negrybauja dėl to, kad šio krašto protėviams grybai kadaise buvo uždrausti. Afrikos zulusams "nevalgomas" produktas yra žuvis, o vikšrai ir skėriai į tabu sąrašą nepateko.

Europiečiai paprastai nevalgo šunienos, kuri gardėmynas Korėjoje ir Polinezijoje. Tenai šunes daugiausia mėsai ir auginami. Islamas draudžia vartoti kiaulieną. Daugelis indų apskritai vegetarai, nes jų tikyba draudžia valgyti bet kokią mėsą. Visiškai neseniai Indijoje vyko gausios demonstracijos, reikalaujančios uždrausti skersti karves. O ta šalis juk taip kenčia dėl maisto produktų stokos! Daugelis budistų vaikšto gatvėmis, užsirišę burnas. Mat, jie bijosi nusidėti, netyčia prariję uodą.

Dargi ir šiandien yra daugybė patarlių, draudžiančių nešioti sąšlavas iš namų. Dabar mes tas patarles suprantame *perkeltine* žodžio prasme. Mūsų supratimu, sąšlavos — šeimyniniai vaidai. Tačiau visiškai netolimoje praeityje buvo draudžiama išsiuoti iš namų šiukšles tiesiogine šio žodžio prasme. Mat, namai — šeimos laimės kaupimo vieta, ir šiukšlės, kaip visi reikalingi ir nereikalingi daiktai, irgi laimės dalis. Taigi kartu su šiukšlėmis galima išsiuoti ir laimę.

Daugelis tautų net prisimena, bet ir saviti min: artimųjų mirtį. Tuviai turi keistą paprotį: kiekvieną septintą, keturioliktą, dvidešimt pirmą ir t.t. dieną po artimo žmogaus mirties negalima niekam nieko atiduoti ar parduoti.

Daugelis senųjų draudimų mums atrodo keisti ir nereikalingi. Tačiau jų tarpe yra ir jaudinančių, naudingų tabu. Argi ne gražus paprotys buvo Baltarusijoje: kiekvienas žmogus turėjo patenkinti kiekvieną nėščios moters prašymą. O mūsų poilsio dienos? Juk jos atsirado ne šiaip sau, o iš tabu dirbti tam tikromis dienomis.

"Bendrosios poilsio" dienos iš pradžių buvo visiems ir viskam. Tai matyti iš senųjų žydų buities pavyzdžio. Tokia jų diena buvo šeštadienis. Įsakymas "Gerbk šeštą dieną" prilygo "nevok", "nežudyk". Iki šių dienų išliko legendos apie karius, kurie narsiai kovodavo nuo pirmadienio iki penktadienio, o paskui be jokio pasipriešinimo leidosi iššudomi. Mat, jiems geriau buvo mirti, negu nepaklusti dievui. Tai labai primena

Dėmesio

Perku lietuviškas varines monetas, pav. 1 ct., 2 ct., 5 ct. ir kitas. Taip pat visus popierinius banknotus.

Rašykite ką turite, atsakysiu kiekvienam.

P. ZABLOCKIS
P. O. Box 4642 Stn. C.
Vancouver 10, B. C. Canada

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvių Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietiniai klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti.

Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas
2610 Northwest 119th Street
Miami, Fla. 33167
Telefonas: 688-4161

Socialistinėse Šalyse

Bulgarija

★ Netoli nuo Pleveno statoma gamykla, kuri per metus perdirbs apie milijoną tonų naftos. Daugiausiai naftos bus gaunama iš Tarybų Sąjungos.

★ Šalyje pradėta kurti stambius žemdirbystės - pramonės kompleksus. Pavyzdžiui, Vračeno apygardoje toks kompleksas apima 27 kaimus, — aštuonis darbo kooperatinius žemdirbystės ūkius ir keletą produktų perdirbimo įmonių.

★ Respublikoje yra apie 500 mineralinio vandens šaltinių ir atrandami vis nauji. Daugelis jų efektyviai gydo reumatą, nervų, širdies ir žarnyno bei kitus susirgimus.

★ Sofijos nacionalinė dailės tį. Ji turi įdomią tapybos, gra- galerija pažymėjo savo 20-metikos ir skulptūros darbų kolekciją, sėkmingai eksponuoja kūrinius užsienio parodose.

Vengrija

★ "Malevo" oro transporto įmonės lėktuvai pristato keleivius į 26 pasaulio šalių 31 aerouostą.

★ Profesinės mokyklos šalyje sudaro daugiau kaip pusę visų vidurinių mokymo įstaigų. Švietimo reikalų taryba nutarė toliau plėsti šių mokyklų tinklą.

Čia keturios dienos per savaitę skiriamos bendrajam, o dvi — kurios nors profesijos mokymuisi. Mokykla moko šim to pramonės žemės ūkio prekybos ir komunalinio ūkio profesijų. Moksleiviai gauna brandos atestatą ir kvalifikuoto darbininko diplomą. Jie gali pradėti dirbti arba stoti į aukštąsias mokyklas.

★ Budapešte įvykusi pensininkų klubų atstovų konferencija svarstė, kaip užtikrinti aktyvų ir vaisingą pensininkų poilsį, kaip pasiekti, kad jie nesijaustų esą vieniši ir nereikalingi visuomenei.

VDR

★ Kasmet radijo aparatūros, pagamintos Berlyne, eksportas didėja maždaug trečdaliu. Per metus čia pagaminama daugiau kap pusė milijono televizorių, daugiau kaip 90 procentų respublikoje išleidžiamų tranzistorių.

★ Šiais metais VDR žvejybos laivynas gaus laivą, kuriame bus įrengta stotis, galinti primti meteorologinių palydovų signalus. Žvejai turės išsamesnę informaciją apie oro sąlygas žvejybos rajone.

★ VDR medžioklės plotai užims beveik 10 milijonų hektarų Miškuose veisiasi apie 200 tūkstančių stirnų, beveik pusė milijono kiškių, daugiau kaip 16 tūkstančių danielių, maždaug 200 tūkstančių kurapkų ir fazanų.

★ Respublikoje įsteigta daugiau kaip tūkstantis draustinių, kurių bendras plotas — 17,550 kvadratinių kilometrų.

Vietnamo Demokratinė Respublika

★ Vietnamo revoliucijos muziejui sukako 10 metų. Tai stambus mokslinio tyrimo centras, turintis 60 tūkstančių dokumentų ir eksponatų Muziejų jau yra aplankę daugiau kaip 1,600 tūkstančių vietnamiečių ir svečiai iš 94 pasaulio šalių.

★ Deonajaus šachta Kuangninio provincijos anglies baseine, kurioje anglis kasama atviru būdu, duoda per metus daugiau kaip milijoną tonų aukštos kokybės antracito.

Tarybų Sąjunga Vietnamo šachtas aprūpina puikia technika ir įrengimais. Vietnamo šachtininkams ir inžinieriams sudaromos galimybės mokytis ir atlikti praktiką tarybinėse šachtose, jiems padėti atvyksta tarybiniai specialistai.

Okeaniją. Mirtis ir čionai pasirodė geresnės išeitis, negu tabu pažeidimas.

Augant kultūrai, daugelis tabu susilpnėjo, bet ne visur išnyko. Netgi civilizacija garsėjančioje Anglijoje iki šiol sekmadieniais tušti visi teatrai. Reginių draudimas išlaikytas tiesiogine šio žodžio prasme, kad ta diena būtų paskirta vien dievui.

Vieni šiuolaikiniai draudimai susiję su pirmykščių daiktų bendrumu, o antri — su senosiomis buities, santuokos, religijos formomis. Netgi kai kurios šių dienų moralės normos, civilinės ir baudžiamosios teisės įstatymai yra atsiradę iš senovinių tabu. Atsitiko taip, kad kai kurie tabu virto patogia forma, kuria galima slopinti darbo žmonių kovą dėl savo teisių.

Detroite mirus **Onai Žilinskienei**, reiškiame gilią užuojautą velionės didžiai liūdinčiai sesutei torontietei Adelei Ylienei, jos šeimai ir visiems velionės artimiesiems.

Z. B. Janauskai **K. F. Kilikevičiai**

Detroite mirus **Onai Žilinskienei**, reiškiame gilią užuojautą velionės didžiai liūdinčiai sesutei torontietei Adelei Ylienei, jos šeimai ir visiems velionės artimiesiems.

S. S. Jakavičių šeima

Toronto, Ont.

Detroite mirus **Onai Žilinskienei**, reiškiame gilią užuojautą velionės didžiai liūdinčiai sesutei torontietei Adelei Ylienei, jos šeimai ir visiems velionės artimiesiems.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Detroite mirus **Onai Žilinskienei**, reiškiame gilią užuojautą velionės didžiai liūdinčiai sesutei torontietei Adelei Ylienei ir jos šeimai.

P. M. Daugėlai

Toronto.

Keliamos Pabaudos Už Prasikaltimus

TORONTO. — Ontarijos vyriausybė imdama dėmesin, kad kasmet šios provincijos ribose ant kelių automobilių avarijose užmušama virš 1,500 žmonių ir virš 70,000 sužeidžiama ir, kad dauguma tų nelaimių įvyksta dėl vairuotojų kaltės, nutarė pakelti baudas už važiuotės prasikaltimus.

Vairuotojai, važiuojanti 55 mylias į valandą 50 mylių zonoje, bus baudžiami po $2 už kiekvieną mylią virš limito. Važiuojanti 15 mylių virš limito bus baudžiami po $3 už kiekvieną mylią, o važiuojanti virš to — po $5 už mylią.

Taipgi žymiai padidintos pabaudos ir už kitus prasikaltimus, ypatingai tuose atsitikimuose, kur įvyksta sužeidimai ar užmušimai.

MONTREAL. — Newfoundlandas skaitoma neturtingiausia provincija, bet tenai advokatai gauna aukščiausį atlyginimą už savo darbą.

Irakas Pakorė Dar Keturis JAV Šnipus

BAGDAD. — Bagdado centraliniame kalėjime buvo pakarti kaip Jungtinių Amerikos ti dar keturi irakiečiai, nuteisti Valstijų šnipai.

Per praėjusius tris mėnesius Irakas pakorė jau 26 užsienio šnipus.

Bagdado radijas perspėjo, kad Irako revoliucija nukapos galvas visiems, kurie tik bus rasti kaltais tarnavime imperialistams.

"Imperialistų ir zionistų suokalbiai, nežiūrint kaip barbariški jie būtų, nepalaužė mūsų valios", pareiškė radijas.

Vienoj grupėj buvo grupė žydų, dėl ko visame pasaulyje buvo protestuojama prieš jų pakorimą.

Nusibodo Garbinti Karalienę, Vėliavą

VANCOUVER. — Britų Kolumbijos mokytojų konvencija, kurioje dalyvavo 600 atstovų, nutarė pašalinti iš savo darbo reikalavimą, kad mokytojai stengtųsi skiepyti mokiniuose ištikimybę karalienei ir Kanados vėliavai.

Vietoj to mokytojai bus instruktuoti skiepyti mokiniuose idėją atsakomybės prieš Kanados institucijas, vystančias Kanados demokratiją.

Taipgi priėmė reikalavimą, kad provincialė vyriausybė panaikintų reikalavimą, kad mokiniai nors sykį į dieną būtų surinkti prie Kanados vėliavos giedoti himną.

Bet, apsisukę, konvencijos atstovai pasisakė prieš pasiūlymą, kad mokiniuose būtų skiepijamas patriotizmas.

TORONTO. — Dažnai yra prašoma, kad piliečiai padėtų policijai, bet atrodo, kad padėti policijai yra labai rizikingas dalykas.

Štai aną dieną vienas dantistas Dr. J. Lindzon padėjo pagauti plėšikus, bet tas gali jam labai brangiai kainuoti. Jis buvo peršautas labai kritiškai ir tas gali pažeisti jo sveikatą. O miestas dar vis nesuranda kelių, kurie leistų atlyginti dantistui.

—o—

TORONTO. — Ontarijoj pradinėse ir vidurinėse bei separatistinėse mokyklose mokosi 1,021,676 moksleiviai.

Savivaldybėms kainuoja $1,035,871,000. Iš tos sumos mokytojų algos paima $562,948,000 — daugiau negu pusę. Viso yra 84,790 mokytojų.

—o—

OTTAWA. — Sveikatos ministras raportavo, kad vedami tyrinėjimai spalvotos televizijos imtuvų.

Esą surasta, kad vėliausi JAV gaminti spalvoti televizoriai skleidžia pavojingą radiaciją.

—o—

NEW YORK. — Susekta, kad 200 niujorkiečių serga raupsais. Manoma, kad liga buvo parvežta iš užsienio.

—o—

1915 metais pirmą kartą per Atlantą buvo perduota žmogaus kalba trumposiomis radijo bangomis.

Lietuvos Spausdiniai

"Liaudies Balso" raštinėje galite užsiprenumeruoti Tarybų Lietuvoje išleidžiamus laikraščius ir žurnalus. Metinių prenumeratų kainos sekančios:

Dienraštis "Tiesa" — $5.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas" — $4.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Valstiečių laikraštis" — $2.50; savaitraštis "Gimtasis Kraštas" — $2.25; du kartu į savaitę išleidžiamas "Lietuvos Pionierius" — $1.50; savaitraštis "Literatūra ir menas" — $3.50; du kartu į savaitę išleidžiamas "Tarybinis Mokytojas" — $3.50.

— 3.00; "Komunistas" — $2.00; "Liaudies ūkis" — $6.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — $3.00; "Mokslas ir Technika" — $9.50; "Mūsų Gamta" — $8.50; "Mūsų Sodai" — $7.50; "Pergalė" — $5.00; "Sveikatos Apsauga" — $8.50; "Tarybinė Mokykla" — $4.00; "Tarybinė Moteris" —$2.00 ir "Jaunimo Gre-

Mėnesinių žurnalų metinių prenumeratų kainos:
"Genys" — $1.50; "Žemės ūkis" — $8.50; "Kultūros baras" tos" — $2.50.

Du kartu į mėnesį išleidžiamų žurnalų prenumeratos:
"Švyturys" — $5.00; "Šluota" — $3.00; ir keturis kartus į mėnesį išleidžiamo "Ekrano Naujienos" — $4.50.

Kai kurių iš virš vardintų laikraščių ir žurnalų galima gauti ir pavienių egzempliorių Liaudies Balso raštinėje. Laikraščių egzemplioriaus kainos po 5-10 c., o žurnalų po 25-50 c.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau gegužės mėnesio, o metinės ne vėliau spalio mėnesio.

Užsakymus siųskite su money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur $5.00 metams; pusmečiui $2.50.
Į Lietuvą $7.00 metams

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

NEJAUGI ŽMOGUS EINA PRIE VISIŠKO NUŽMOGĖJIMO

Jungtinių Amerikos Valstijų senate, svarstant taip vadinamą ABM pabūklų sistemos įrengimo klausimą, buvo iškelta, kad Jungtinės Amerikos Valstijos turi 10,000 nuklinių bombų. Jos jau paruoštos šauti, tik reikia duoti įsakymą. JAV vyriausybė turi planus padidinti šį skaičių iki 17,000.

Reikia taipgi atsiminti, kad bombos, 50 kartų galingesnės už tas, kurios sunaikino du japonų miestus, Hirošimą ir Nagasakį, dabar skaitomos visai mažomis bombomis. Reiškia, kad dabar nuklinės bombos yra 100 ir 1,000 kartų galingesnės už tas, kurios buvo numestos ant japonų miestų.

Senatorius Albert Gore, demokratas iš Penn., pasakė, kad JAV turi paruošusios nemažiau kaip po 48 strategines bombas dėl 50 Tarybų Sąjungos miestų. O kadangi dabar bombos yra šimtus ir tūkstančius kartų galingesnės, negu buvo numestos Japonijoj, tai reiškia, kad dar negirdėtos naikinimo jėgos yra nukreiptos į Tarybų Sąjungos miestus.

Atsiminkite, senate nebuvo kalbama apie taikymą tų bombų į militarinius taikinius. Jos nukreiptos tiesiog į **miestus**. Žinoma, didžiuosius, turinčius daug gyventojų. Į miestus, kur apart žmonių ir įmonių, jokių militarinių įrengimų nėra.

Taigi, JAV militaristai nukliniame kare kariautų ne prieš ginkluotas jėgas, ne prieš militarinius įrengimus, o prieš civilinius žmones. Galime gerai įsivaizduoti, ką padarytų 50 megatoninių bombų miestui, kad ir didžiausiam. Tik dulkės paliktų.

Įdomiausia tas, kad JAV prezidentas siūlo statyti ABM įrengimus irgi ne miestų apsaugai, bet tų pragariškų nuklinių bombų apsaugai. Kad jos kuo ilgiau galėtų naikinti miestus ir miestelius.

Pentagonas, kur randasi JAV militaristų smegenys, dar vis skundžiasi, kad JAV grumoja pavojus. Jie tik apie pragariškų pabūklų įrengimus ir tegalvoja.

NELENGVA IŠTRAUKTI PIRŠTUS IŠ ŽARIJŲ

Premjeras Trudeau, perėmęs Kanados valstybės vairą, pradėjo reikšti mintis, kad Kanada ieškos būdų, kaip sumažinti Kanados įsipareigojimus užsienyje, kaip pasidaryti neutrališkesnė, daugiau atydos kreipti į taikos vaidmenį. Po to pradėjo virti diskusijos dėl Kanados pasitraukimo iš militarinių blokų.

Kaip jau žinome, vyriausybė padarė labai mažą posūkį. Ji tik užsibrėžė šiek tiek sumažinti savo militarines jėgas Europoje, laikui bėgant išvesti iš savo militarinių jėgų atominius pabūklus. Bet ir to pakako sukelti prieš save tikrą audrą.

Visų pirmiausia, vyriausybę užatakavo dešinioji opozicija už "išsižadėjimą" draugų. Pirmininkas komiteto, kuris svarstė Kanados įsipareigojimų užsienyje peržiūrėjimą, tuoj atsistatydino, protestuodamas prieš vyriausybės posukį. Veik tuo pačiu metu atsibaladojo Kanadon Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministras Brandt ir pradėjo griaudinti kanadiečius, kad jų poelgis gali labai skaudžiai paveikti NATO; kad Varšuvos blokas, matydamas NATO silpnėjimą, gali sukietinti savo atsinešimą linkui ginklavimo lenktynių sulaikymo, ir t. t. Rūsčiai atsiliepė Londonas ir Washingtonas.

Užsienio reakcijos, be abejonės, ne vienam šiurpą kelia. Kapitalistai tuoj pradėjo kalbėti apie JAV. Girdi, jos gali reaguoti atsisakydamas pirkti Kanadoj tam tikrus gaminius. Reikia atsiminti, kad Kanada parduoda Jungtinėms Valstijoms militarinių gaminių už $400,000,000 į metus.

Pačioje vyriausybėje nėra vieningo sutarimo. Užsienio reikalų ministras Sharp ir apsigynimo ministras Cadieu yra NATO šalininkai.

Partijos į kairę nuo liberalų kritikuoja vyriausybę už mažą posūkį. Jos nurodo, kad vyriausybė apvylė žmones, kurie tiek daug tikėjosi iš premjero Trudeau. Tas, žinoma, yra tikra tiesa. Bet, iš kitos pusės žiūrint, turime suprasti, kad premjeras ir jo šalininkai turi milžinišką opoziciją namie ir užsienyje. Kairieji kritikai, rodos, turėtų daugiau ugnies nukreipti į tuos visus opozicionierius, užsienio įtaką, taip pasmerkusius kad ir labai mažą vyriausybės posukį.

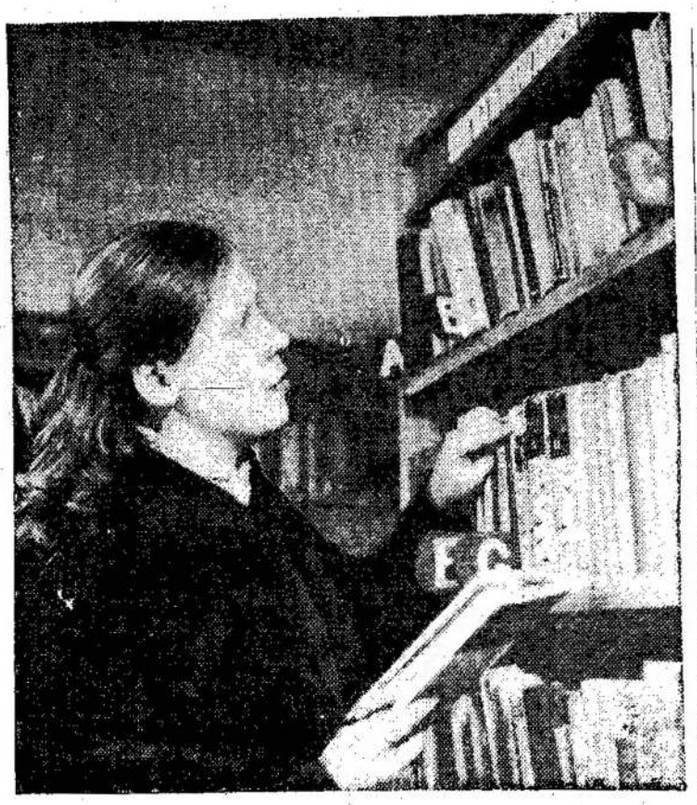

Ukmergės rajono Želvos tarybinio ūkio bibliotekos vedėja Ona Druskienė.

FAVORITAS

Karingiausieji užjūrio "vaduotojai" ne kartą sakė, kad reikia suartėti su Mao Cze-dunu. "Mus, greičiausiai, paremtų Pekinas, kurio pirmasis tikslas yra nukreiptas prieš Rusiją", — rašė amžiną atilsį Jonas Kardelis.

Kažin, ar prie tokios išvados jis priėjo skaitydamas Mao raštų citatų knygelę. Matyt, tokio suartėjimo įkvėpimas atėjo iš kitur. Net čikagiškis marijonų organas pirmame puslapyje stambiomis raidėmis paskelbė: "Ieškoma draugų pagelbėti Lietuvai"... O Romos radijo apžvalgininkas Augustinas Upėnas, apibendrindamas tokias mintis, pašnekesy "Lietuva ir Kinija" padarė toli šaunančią išvadą: "Šiandien jau būtų laikas pasvarstyti, kokį vaidmenį naujai susikūrusioje padėtyje galėtume ir turėtume suvaidinti mes, lietuviai"....

Visos šios kalbos prasidėjo prieš kelis metus, kai pasipūtęs Mao pagrąsino pateikti Tarybų Sąjungai teritorines sąskaitas. "Vaduotojai" ilgai suko galvas, kokios tos teritorijos. Jungtinių Valstijų valstybės departamentas kažkodėl nesugebėjo patarti, kaip bėgliai gali "laisvinti" Lietuvą Mao išgalvotomis teritorinėmis sąskaitomis. Bet, kaip sakoma, ko nepadaro amerikinis valstybės edpartamentas, tą padaro Bonos karingieji politikai. Iš revanšistinių sluoksnių lietuviškieji "vaduotojai" sužinojo, kad Mao Cze-duno teritorinės pretenzijos yra naudingos visiems tarybinių tautų priešams. "Mano priešų priešai yra mano bičiuliai!" — sušuko frau Bona ministro Štrauso lūpomis, kai Mao provokatoriai pradėjo Damanskio salos Usurio upėje apšaudymą.

Ne, ne naujas romansas glūdi minėtame išsireiškime apie meilę priešų priešams. Jis, Mao, pradėjo flirtą su frau Bona žymiai anksčiau. Širdys suvedė. Jos plaka bendra teritorinių troškimų aistra. Nenuostabu, kad tos aistros ugnyje atsirado ir apčiuopiami rezultatai. Jau praėjusiais metais, kaip praneša spauda, Vakarų Vokietija, po Japonijos, tapo svarbiausiuoju Kinijos prekybos partneriu. Mao importuoja iš Vakarų Vokietijos plieną ir kitus svarbius gaminius. Pernai frau Bona eksportu pasiuntė savo favoritui Mao už 700 milijonų markių įvairių įrengimų (tame tarpe ir karo pramonei). Bet tai tik pradžia — frau Bona ruošiasi padaryti siurprizą savo favoritui efektingesne prekybos sutartimi. Darydamas gražią miną, Mao tikisi gauti iš Bonos aukštos kvalifikacijos specialistų karinei pramonei ir kitiems karo reikalams.

Visa tai su nauja jėga įkvėpė užjūrio "vaduotojus" ploti Pekino provokatoriams. Todėl nesistebėkite, jei Mao valdose kartu su Bonos karo specialistais atsirastų majoras Impulevičius ar generolas Plechavičius su savo adjutantais. Sakysit, jie pernelyg senstelėję? Nieko nuostabaus. Frau Bonos favoritui Mao irgi 76 metai. Kaip prisimename iš Don Kichoto istorijos, amžius nekliudo fantastiškiausionis nuotykių kelionėms.

VATIKANAS. — Popiežius Paulius nusileidžia vyskupams. Dabar vyskupai turės didesnį balsą renkant naujus "šventuosius".

Artėjant Svarbiam "Vilnies" Sambūriui

Praleidę gražiai pavykusį "Vilnies" bazarą, kuris davė gausios paramos dienraščio išlaikymui, dabar ruošiamės prie labai svarbaus vilniečių sambūrio — **"Vilnies" bendrovės akcininkų suvažiavimo, gegužės 4 dieną, Mildoje.**

Geresniam nušvietimui mūsų problemų reikia pabrėžti šie dalykai:

"Vilnies" prenumerata jau daug metų yra ta pati, nors viskas labai žymiai pabrango. Nekeliama prenumerata dėl to, kad būtų lengviau neturintiems didesnių išteklių užsiprenumeruoti.

Per keletą metų mes nevedėme specialių finansinių vajų. Bet nereikia manyti, kad tai nereikalinga.

Taupymui išlaidų sumažintas dienraščio kolektyvas.

Ir palaikymas žemos kainos dienraščio prenumeratos ir apsiėjimas be specialių finansinių vajų galimi dėl to, kad **daugelis skaitytojų ne vien prenumeratas užsimoka, bet prideda auką.**

Reikia taipgi pagirti Bendrovės direktorių tarybą "Vilnies" bendrovės direktorių taryba darbšti ir rūpestinga.

"Vilnies" vajininkai atlieka labai didelį darbą ir dauguma tai daro savomis lėšomis.

Organizacijos ruošiančios pramogas, piknikus "Vilnies" naudai taipgi žymiai sustiprina dienraštį.

Bet sunkumai didėja. Viskas brangsta.

Artėjant mūsų svarbiam suvažiavimui prašoma:

Visų dalininkų kiek arčiau gyvenančių dalyvauti.

Visų mūsų organizacijų siųsti pasveikinimus.

Visų skaitytojų taipgi siųsti pasveikinimus ir patarmus, o kas mato reikalinga ir kritiką.

Visa tai padarys suvažiavimą gyvesniu, brandesniu ir gausesniu.

("Vilnis")

Bilijonas Dolerių Numestas kaip Vandenin

WASHINGTON. — Kongresmanas Samuel Stratton kelia kaltinimą, kad vienas bilijonas dolerių išmestas kaip vandenin sąrišyje su gamyba naujų, taip vadinamų "Sheridan" tankų.

Po daugelio slaptų to tanko bandymų, esą paaiškėjo, kad tie tankai netikę. Jų garsas girdimas už trijų mylių, jo paleidžiami dūmai tęsiasi, kaip gaidžio uodega, negali gerai veikti džiunglėse, nes reikia nuolatos iš jo purvus valyti. Nurodo ir daugiau to tanko defektų.

Tas tankas būk tai buvęs specialiai planuotas ir gamintas dėl Vietnamo karo.

Pastabos

Karo pavojus Vidurryčiuose vis aštrėja. Susikirtimai ne tik dažnėja, bet ir didėja.

Sakoma, kad jeigu didžiosios jėgos nesuras priemonių arabus ir izraelitus sutaikyti, tai gali išsiveržti dar vienas žydų-arabų karas.

Jordono karalius Huseinas teigia, kad toks karas labai galimas ir jis gali įvelti ir kitas šalis.

☆

Vidurryčių krizį pradėjo Britanija su Francijos ir Izraelio pagalba, kai ji puolė Egiptą.

Lordas Edenas yra pats didžiausias nusidėjėlis šiame dalyke.

Izraelio didžiausia klaida buvo, kad jis prisidėjo prie Britanijos intervencijos.

☆

Kanadą užpuolė "šarančiai" už pasimojimą sumažinti savo jėgas Europoje.

Pirmiausia atbėgo Vak. Vokietijos užsienio reikalų ministras Brandt ir pasakė keletą pamokslų Kanadai.

Washingtone užsipuolė ant Kanados užsienio reikalų ministro Sharpo visi NATO bloko atstovai.

Kanados užmojį laiko kaip kokia liga, kuri gali užkrėsti ir kitas šalis.

☆

Ministras Sharp pasakė, kad Kanada savo interesus stato virš NATO interesų. Tai labai gerai.

Klausimas, tačiau, ar bus leista Kanadai žiūrėti savo interesų.

☆

Kanada ir JAV susikirto dėl tolimųjų šiaurinių sričių, kurias daugiausia dengia šalti vandenys.

Ginčas eina apie tai, kam ir kiek tų sričių priklauso.

O ten esą daug turtų, jų tarpe ir naftos.

☆

Buvęs konservatų lyderis J. Diefenbakeris siūlo sudaryti 500 vyrų armiją iš eskimų ir okupuoti tuos rajonus.

Girdi, tai būtų ne tik apsauga Kanados šiaurės, bet ir duotų eskimams jausmą, kad jie yra "bosai" savo krašto.

Bet jeigu ir amerikiečiai tą patį padarys? Tuomet gali iškilti karas tarp eskimų.

J. Y.

TORONTO. — Pravesti tyrinėjimai parodė, kad Toronte 113,000 šeimų gyvena namuose ne pagal savo išgalę. Kitaip sakant, joms mažai kas belieka kitiems reikalams.

60,000 šeimų gyvena perdaug susikimšusios, kitaip sakant, mažuose butuose. Dar 48,000 šeimų gyvena visai netinkamuose butuose gyventi.

"Tauras", "Džiugas", "Gelvis", "Nykštukas", "Žuvėdra", "Babrungas", "Munas", "Reljefas" — visus šiuos audinius audžia Kretingos "Laisvės" fabrikas. Visi jie yra gerai vertinami. Ypač populiari pusvilnonė medžiaga "Reljefas" minkštiems baldams.

B. Aleknavičiaus nuotraukoje matome fabriko desinatores Rūtą Butkuvienę, Stasę Petrilienę ir Adelę Skeizgilienę, apžiūrinčias naujus audinius.

Ką Kiti Rašo

Vakarų pozicija Azijoje

Aršiai prieš TSRS nusiteikęs žurnalistas George Weller niūriai rašo, kad Iranas su savo 30 milijonų gyventojų gali greitai patekti "TSRS orbiton".

Vienas Irano pareigūnas jam sakė: **"Jei Tarybų Sąjunga spiautų, mes prigertume".** Tai figūratyvis palyginimas Irano menkų jėgų prieš didelės TSRS jėgas.

Bet TSRS nespiauna. TSRS nenaudoja 1921 sutarties, kuri leidžia jai įsikišti, jei kuri kita šalis veiktų Irane grėsmingai TSRS saugumui.

Britanija tai darė, bet TSRS toleravo. Dabar Britanijos imperija susmukus ir nevyrauja Irane.

Reakcinis Irano elementas kreipėsi į JAV, bet JAV turi pilnas rankas Vietname. Per dideli toliai jai kenkia.

Weller beveik pravirko, kad TSRS įtekmė didėja arabų šalyse, Izraelis liko vienatinė menka Vakarų bazė toj srity.

Kita skaudi vieta yra Pakistanas su virš 100 milijonų gyventojų. Per 10 metų diktatoriškai valdyta prezidento Khan šalis labai nubiedniejo ir prasideda sukilimas prieš valdžią.

Rytinis Pakistanas atskirtas nuo vakarinio didele Indijos teritorija. Jo 35 milijonai gyventojų jau turi kairiųjų koalicinę valdžią. Apie 85 milijonai vakarinio Pakistano gyventojų taipgi nerimsta.

Žurnalistas Mark Gayn rašo iš Pakistano, kad JAV greit turės patirti negalinti vyrauti ir Pietrytinėj Azijoj, nes prie Vietnamo dar daugiau 100 milijonų gyventojų Pakistanas gali įkurti socialistinę santvarką.

Ilgai besivaidiję nekurios valstybės, kaip Laos ir Kambodža, suderina savo nesutikimus ir sudaro didesnes jėgas prieš imperializmą.

Indija neutrali. Jos saugumui reikalingi geri santykiai su TSRS.

Vakarų pozicijai Azijoje, taigi, prospektai niūrūs.

— Vilnis

—o—

Kodėl prieškarinis judėjimas buvo apmiręs?

Į šį klausimą atsako "Daily World" kolumnistas Michael Jay. Jis nurodo tris priežastis. Viena jų glūdi prezidentiniuose rinkimuose. Prieškariniai nusistatę žmonės, kurie labai daug vilčių sudėjo į sen. Eugene McCarthy vadovybę, tapo nusivylę rinkimų rezultatais. Sen. McCarthy ne tik nelaimėjo nominacijų, bet po rinkimų tiesiog pasitraukė iš liberalinių jėgų vadovybės.

Kita priežastis, pasak Jay, randasi pačiame prieškariniame judėjime. Jame pradėjo klestėti pesimistinės nuotaikos, kad taikiomis prieškarinėmis demonstracijomis tikslo nepasieksime. Todėl jas nebeapsimoka nei ruošti.

Tai svetima ideologija bet ji saldžiai užmigdė arba atšaldė nemažai kairiųjų žmonių.

O trečia priežastis, tai klaidingas supratimas, kad Paryžiaus konferencija mums užbaigs karą ir atneš taiką. Nors jau bus ištisi metai, kaip konferencija nesijudina iš vietos, bet nemažai žmonių dar vis iš jos tebelaukia karo pabaigos ir taikos.

Bet Jay įsitikinimu, dabar balandžio 5 ir 6 dienomis ruoštos antikarinės demonstracijos tam taikos jėgų aprimimui padarys galą. Jos atidarys naują etapą kovoje prieš Vietnamo karą.

— Laisvė

—o—

TSRS kaimynai

Būdinga, kad ramiausiai gyvena artimiausi Tarybų Sąjungos kaimynai. Afganistanas, Azijoj, seniau britų ir rusų imperijų grumtynių punktas už perėją per kalnus, dabar ramiai sau gyvena. Ramiai ir prabangiai.

Suomija ir Austrija taipgi ramios.

Irakas ir Turkija gerina santykius su TSRS, apsieina be vidinių riaušių Turkijoj tik prieš JAV kartais banga pakyla.

Bet toliau nuo TSRS gyveną, ypač Amerikos turčiai ir jiems tarnaują, labiau bauginami TSRS, negu jos artimi kaimynai.

Vienas tokių jau kelinta diena baugina amerikiečius "TSRS įsivyravimu" arabų kraštuose.

TSRS jau esanti ir Adeno, ir Persijos įlankose, ir Viduržemio jūroje ir kitur.

Seniau Britanijos imperija sulaikinėjo Rusiją, paskiau TSRS, nuo kelio į šiltus vandenis — atseit į Viduržemio jūrą ir Indijos okeaną.

Britų imperijai sugriuvus, JAV daug ką iš jos paveldėjo.

Bet sąlygos pasikeitė. JAV įklimpusios Vietname. Sulaikinėjimas nevyksta.

—V. Andrulis

—o—

Išvadavo kišenes

Menševikų "Naujienos" paskelbė, kad Bendruomenės lyderiai buvo atsiuntę į Chicagą "finansų specialistą Dr. J. Bajerčių" sukelti krūvas pinigų "Lietuvai laisvinti".

Chicagoje jis ir aptuštino daugelio kišenes. Prisipildęs savo kišenes, kaip "Naujienos" rašo: "Visų lietuvių ir pačių bendruomenininkų nelaimei tas 'daktaras' dingo. Dingo su pinigais ir atskaitomybe".

Vadinasi, "finansų specialistas" apsidirbo dar gudriau, kaip kiti "laisvintojai". Jis nei grašio kitiems nepakišo. Nei "Naujienų" veiksniams nieko neliko.

Prieš kiek laiko vienas dipukas "rašytojas" taipgi daugelį chikagiečių apmovė. Paskelbė, kad jis rašo svarbią knygą Lietuvos "laisvinimo" reikalu ir prašė ją prenumeruoti.

Susikrovęs prenumeruotojų pinigėlius į kišenę, jis išgaravo, kaip kamparas, kad nei dūko neliko. Nei pinigų, nei knygos, nei "rašytojo" nebeliko.

Tokių "finansų specialistų" pas "vaduotojus" tiek ir tiek. "Laisvinimo" vardu jie turi gerus laikus.

— J. Gaslūnas

MONTREAL. — Čia buvo susitarta tarp samdytojų ir darbininkų, dirbančių prieplaukose. Jeigu darbininkai užgirs sutartį, tai neramumai prieplaukose bus pašalinti tirms metams.

ŠYPSENOS

Sužavėjo ir...

— Aš buvau parodoje ir žiūrėjau tavo paveikslus. Turiu pasakyti, kad tai vienintėliai paveikslai, į kuriuos buvo galima žiūrėti.

— Nejaugi! — sužavėtas pagyrimo, sušuko jaunas dailininkas.

— Prisiekiu. Prie visų kitų paveikslų buvo nežmoniška grūstis.

—o—

Geras kunigas

Maisto krautuvės savininkas labai gyrė naują miestelio kunigą.

— Ar girdėjai jo pamokslą? — paklausė jį.

— Ne, neteko.

— Tai kaip tu žinai jo gerumą?

— Todėl, kad jo parapijonai pradėjo mokėti skolas už produktus.

—o—

Mokykloje

— Vaikai, aprašykite kokį nors įdomų įvykį, kuris atsitiko su jumis.

— Su manimi atsitiko toks įdomus įvykis, jog man trūksta žodžių jį aprašyti, — atsakė nieko nerašantis mokinys.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Svirplienė, Windsor, Ont., grįžusi po atostogų Floridoje, prisiuntė nuo buvusios LB vajininkės Ann Valins (Apšegienės) naują prenumeratą dviem metams ir $5 aukų.

Mrs. J. Gallo, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo 50 c.

A. Saltonas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo V. Mediko $5 aukų ir atnaujintą prenumeratą į Lietuvą

M. Vidruk, Winnipeg, Man., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Theresa Reichrath, Šerpičių duktė, Montreal, prisiuntė mokestį už skelbtą paminėjimą ir prie to minėdama savo tėvelius ir jų kilnias idėjas paaukojo LB paramai $5.

J. J. Šinkūnai, Toronto, paaukojo $5.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

John Thamasun, Flin Flon, Man., $5;

T. Morkevich, Montreal, $1;

Fr. Yoncis, Fernie, B. C., $1.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Darbininkų algos bus pakeltos 85 centais į valandą bėgyje trijų metų. Pabaigoj sutarties darbininkai gaus $4,60 į valandą.

MAIN RIDAS

Vertė E. Vildžiūnienė

Baltoji Pirštinė

Romanas

(Tąsa)

— Bet kokia gi proga, dėde? Juk tai ne kalėdos, ne sekminės, ne gegužės šventė!

— O argi, be švenčių, daugiau nieko nebeprisimeni? Na, o jeigu tai gimimo diena?

— Ak, tiesa! Juk atelnančią savaitę Volterio gimimo diena! Bet, dėde, argi jis parvažiuos namo?

— Taigi. Jis turi parvažiuoti. Kaip tik gimimo dienos išvakarėse. Vargšas berniukas! Ilgai jis buvo toli nuo mūsų, bet, manau, ne tiek ilgai kad jį būtų spėjusi sugadinti toji nevykusi mokykla. Taigi mes jį sutiksime pagal seną paprotį, kaip dera Bekingemšyrui. O jums, mergaitės, teks padirbėti ir pasirūpinti, kad svečiai būtų tinkamai priimti.

Sulig šiais žodžiais Marmadiukas pasisuko ir nuėjo, palikęs giminaitę ir dukterį — tegu jos aptars malonią naujieną.

Jam nuėjus, pusseserės stovėjo tylėdamos, kiekviena paškendusi savo mintyse.

"Ak, kokia nuostabi bus šventė! Juk Volteris jau bus čia!" — džiūgavo Lora.

O Merijena šnibždėjo alpstančia širdimi:

"Ak, kokia nuostabi būtų šventė, jeigu čia būtų Holtsperas!"

—o—

Laukuose dar viešėjo ruduo, bet jau gana vėlyvas, ir bukų miškai seniai buvo apsirengę rausvai geltonais drabužiais. Gegutė jau nebekukavo giraitėje, o kregždės pulkavosi ant kaimo varpinės; laukiniai balandžiai išsislapstė slėniuose; tai vienur, tai kitur purpsėjo putpelės. Fazanai su savo jaunikliais išėjo iš tankumynų, kurapkos vedžiojo jauniklius po ražienas, o kikiliai, žvirbliai ir čivyliai ištisomis šeimynomis skraidė būriais, ruošdamiesi ateinantiems šalčiams ir darganoms, kada jie taip bus reikalingi vieni kitiems, kad nenustotų žvalios nuotaikos

Iš tiesų tai nuostabus kraštas: jis puikus ir ankstų pavasarį, ir karštą vasarą, o dar žavingesnis spalyje. Kad ir kur važiuotumėte, jūs nerasite tokių nuostabių buko miškų, o žydintys slėniai, apjuosti lėkštomis kalvomis, ne veltui garsėja savo grožiu. Čia nėra aukštų uolų, retai kur pasitaiko ežerai, bet visur prieš jus ir aplinkui driekiasi lėkšti banguotų kalvų šlaitai, romantiški kloniai; keleivio žvilgsnį nuolatos žavi vis naujas miškų grožis, ir jis lyg užburtas sustoja ir ilgai negali atitraukti akių.

Taip mąstė jaunas raitelis, įjodamas ant aukšto arklio iš Eksbridžo priemiesčio senu tiltu, nutiestu per Kolno upę.

Saulė jau slėpėsi už Čilterno kalvų; jų miškingi šlaitai, auksu tvyskantys, leidosi į slėnį, tarsi eidami jo sutikti ir jį sveikindami.

Nuostabus peizažas džiugino raitelio akis. Sėdančios saulės spinduliai, prasimušdami pro Raudonosios Kalvos keterą, pro bukų tankumynus, spalvino pageltusius lapus raudonu auksu. Tai vienur, tai kitur šlaite margavo ryškūs laukinės vyšnios, šviesiai žalio ąžuolio, tamsžalio bugienio lopiniai, o kitoje pusėje, toli tarp kalvų, Elderberno ir Čelfonto kloniai klėstėsi gęstančio purpurinio saulėlydžio sutemų skara.

Iš dešinės ir iš kairės per smaragdinę pievų žalumą dideliais vingiais rėžėsi Kolnas, ir jo plačiame, lygiame paviršiuje atsišvietė safyrinis dangus.

Riebių karvių bandos braidė tankioje žolėje arba nejudėdamos stovėjo vandenyje, tartum tyčia pastatytos užbaigti paveikslui, vaizduojančiam palaimą ir rimtį.

Iš tiesų tai buvo vaizdas, vertas Vato arba Keipo teptuko ir tarsi sukurtas tam, kad taikiai ir ramiai nuteiktų net ir svetimšalį. Taip tikrinusiai manė Volteris Vedas, ilgą laiką nematęs gimtojo krašto; dabar jis grožėjosi miškingomis kalvomis ir slėniais, žvelgė į vietas, kur prabėgo jo vaikystė.

Jį pagavo neapsakomas liksmumas. Užjojęs ant aukšto seno tilto grįstų, iš kur buvo matyti gražiosios Čilterno kalvos, jis sustabdė arklį viduryje kelio, ir jam nejučiomis išsprūdo susižavėjimo kupinas šūksnis.

— Mielosios Čilterno kalvos! — sušuko jis. — Jūs tarsi draugai ištiesėte man rankas. Kokios šviesios ir švarios atrodote jūs po dūmuose paskendusio Londono! Kaip gaila, kad aš neišjojau valanda anksčiau, būčiau galėjęs pasigėrėti nuostabu saulėlydžiu nuo Raudonosios Kalvos viršūnės! Na, nieko! Kol pasieksiu perėją, patekės mėnuo, tai irgi labai nuostabu! Ar saulės, ar mėnulio šviesa — vis vien, kad tik galėčiau šuoliuoti per mūsų bukų miškus.

"Tiesiog nesuprantu, — samprotavo jis toliau, — kaip galima mėgti miesto gyvenimą? Štai aš, atrodo, turėjau visas sąlygas gyventi linksmai. Karalienė man buvo tokia gera, tiesiog nuostabiai gera! Ji du kartus mane pabučiavo. Ir karalius buvo patenkintas mano tarnyba. Tik kai atėjau atsisveikinti, jis baisiai supyko ant manęs. O už ką — nežinau. Aš, rodos, niekuo jo nesupydžiau. Įdomu, kam mane iškvietė namo? Tėvas laiške nieko apie tai nerašo. Tur būt, pasakys, kai parvyksiu. Viš tiek man dž'ugu grįžti į mielą seną Belstrodą! Tikiuosi, kad tas nepataisomas brakonierius Dikas Densis neišššaudė visų mūsų elnių. Pamedžiosiu žiemą, surengsiu dideles guitynes! Kiek gi praėjo laiko? Trej metai... ne, treji bus per kalėdas, kai aš pradėjau tarnybą karaliaus rūmuose. Nenustebsiu, jeigu pusseserė Lora per tą laiką bus virtusi visiškai suaugusia mergaite. Ir sesuo Merijena taip pat. Taip, Merijena ir tada jau buvo didelė. Lora niekad nebus tokia augalota, kaip ji. Ne, ji visai kitaip sudėta. Lora iš tų, kurias karalienė vadina "petite". Bet, šiaip ar taip, ji jau suaugusi moteris. Jai tiek pat metų, kaip ir man, o apie save, rodos, galiu pasakyti, kad aš vyras. Ai-ai, kaip bėga laikas!"

Ir, tartum ūmai supratęs, kad reikia kuo greičiau pasivyti laiką, jaunasis raitelis sušėrė arkliui rimbu ir pasileido, kiek įkabindamas.

Nors Volteris Vedas ir pavadino save vyru — tiesa, nelabai jau tvirtai, — bet iš tikro buvo ne visai taip, ir jo sukly dimą reikia laikyti atleistina silpnybe, būdinga daugeliui jaunuolių, kurie kažkodėl trokšta kuo greičiau subręsti.

Jis buvo devynioliktos metų jaunuolis, tiesa, pakankamai auglus pagal savo amžių, ir todėl jį buvo galima laikyti vyru. Maži ūsiukai jau dengė jo viršutinę lūpą. Jie buvo šviesūs kaip ir plaukai, ne rusvo, o labiau šiaudų atspalvio — taip sakant, tikrai saksoniškos "geltonos" spalvos, kuri dažnai derinasi su mėlynomis akimis, ir moterys, turinčios tokius plaukus ir akis, mus žavi, nes tokios moterys yra tobuliausi moteriško grožio kūrinėliai.

Tai pripažino ir graikai, didžiausi grožio vertintojai, nors patys buvo tamsiaplaukiai ir tuo būdu neigė savosios rasės pranašumą.

Kipro deivė odos baltumu prilygo jūrų putai, akių spalva — dangaus žydrynei, auksiniais plaukais — skaisčiai saulei. Tamsiaplauke Venera senovėje buvo mažiau žavimasi

Bet nuostabu, kad mėlynos akys nesusižavi mėlynomis akimis ir gelsvos kasos netrokšta susipinti su šviesiomis garbanomis. Gal būt, skirtingi charakteriai instinktyviai linksta susijungti... gal būt, tai įgimta, ir tuo galima paaiškinti tamsiaplaukių grakų silpnybę baltaodei Citerai.

Yra ir tokių šviesiaplaukių jaunuolių, kurie džiugina ir vyro žvilgsnį, ir sužavi moteris. Toksai buvo Volteris Vedas.

Jo plaukai buvo garbanoti, kakta aukšta, erelio nosis aiškiai rodė jo aukštą kilmę, smakras buvo smarkiai atsikišęs, ir plonos lūpos paniekinamai šypsojosi iš visko, kas menka.

Vargu ar jo veidą buvo galima pavadinti gražiu. Vyrui jis, tur būt, buvo perdaug moteriškas. Bet žmogus, gerai žinantis saksų fizionomiją, matydamąs tokį veidą ir žinodamas, kad tas asmuo turi ir seserį, galėtų drąsiai pasakyti, kad ji be jokios abejonės yra reto grožio.

Vos žvilgtelėjęs į šį jauną raitelį, galėjai suprasti, jog tai kilmingos šeimos atžala.

Puikus arklys, brangus balnas, puošnūs drabužiai, švelnūs veido bruožai, ori išvaizda — tai vis turtingumo ir kilmingumo požymiai.

Ir iš tikro, tai buvo Belstrodo pilies savininko Mardiuko Vedo sūnus, — jo genealogijos medžio šaknys siekė gilią senovę, dar iki Anglijos užkariavimo; jo protėviai sakėsi, kartu su Belstrodais, Hempdenais ir Penais, taip narsiai ir atkakliai gynė savo bukų miškus ir plačius laukus nuo normanų užpuolimo, kad pagaliau didysis užkariautojas norom nenorom susitaikė su jais, palikdamas jiems visam laikui jų valdas. Tai buvo giminė, kuri nuo seno nemėgo karalių. Seras Marmadiukas Vedas buvo iš tų kilmingų bajorų skaičiaus, kurie privertė žiaurų tironą, karalių Joną, pasirašyti "Didžiąją laisvių chartiją", ir ne sykį šios giminės atstovai stojo į kovą kaip laisvės gynėjai ir kovėsi pirmose eilėse.

Gali atrodyti keista, kodėl jaunasis Volteris tarnavo karaliaus rūmuose. Bet tai nesunku paaiškinti. Jis turėjo garbės trokštančią motiną, karalienės giminaitę, dėdė ėjo aukštą tarnybą karaliaus rūmuose — dėl to sero Marmandiuko Vedo sūnus ir tapo karalienės pažu.

Bet motinos įtaka pasibaigė — jos jau nebebuvo gyvųjų tarpe O jos brolis, Volterio dėdė, negalėjo atsispirti senui Marmandiukui Vedui, kai tas sumanė atšaukti savo sūnų iš karaliaus rūmų, apie kurių ištvirkavimą žmonės tik ir tekalbėjo. Seras Marmadiukas Vedas buvo mylintis tėvas ir teisingai bijojo karaliaus rūmų demoralizuojančios įtakos sūnui.

Štai kodėl jaunuolis grįžo į gimtuosius namus, nors karalius ir buvo nepatenkintas, išsiskirdamas su juo. Tai buvo įžūlus vasalo išpuolis, ir tik įtakingo svainio dėka Marmandiukui Vedui pavyko išvengti Karolio, niekšingiausio tirono, keršto.

Bet ne apie tai mąstė Volteris, jodamas keliu. Jis galvojo apie kur kas malonesnius dalykus, apie savo pusseserę Lorą.

Jaunuolis svajojo apie meilę — argi tai ne maloniausia gyvenime akimirka, nors, gal būt, ir pati trumpiausia?

Bet Volterio meilė anaiptol nebuvo trumpalaikė. Ji gimė šešiolikmečiui, o nuo to laiko jau praėjo treji metai. Ji neišblėso per ilgą išsiskyrimą ir tokiomis sąlygomis, kurios mažiausiai galėjo padėti išlaikyti jaunuolio prieraišumą. Tarp linksmų freilinių ir rūmų damų Volterio širdis vyriškai atsilaike ne vienos gražuolės kerams; beje, nepamirškime, kad karaliaus rūmai tuo metu garsėjo savo gražuolėmis.

Nedrąsų bučinį, pusseserės padovanotą miško tankmėje, kur jie vaikštinėjo, rinkdami gėles, švelnų mažos rankutės prisilietimą, meilius žodžius "brangus Volteri" iš puikių Loros lūpų, — viską jis prisiminė taip aiškiai, tarsi tai būtų buvę tik vakar.

O ji? Ar ji taip pat prisimena jį su tokiu virpuliu? Štai mintis, kuri nedavė ramybės Volteriui, kai tik jis paliko Vaitholo rūmus.

Per praėjusius dvejus metus jis kartais gaudavo žinių iš Belstrodo. Nors laiškus žmonės tais laikais rašydavo retai ir daugiausia tik tada, kai reikėdavo kokią svarbią naujieną pranešti, Volteris vis dėlto susirašinėjo su Merijena, ir karta per mėnesį jie pasikeisdavo laiškais. Lorai jis neišdrįso rašyti, nedrįso apie ją ne užsiminti. Jis žinojo: viskas, ką rašo seseriai, bus pranešta mažytei jo mylimajai, ir bijojo, kad jo nepalaikytų perdaug įkyriu. Kiekvieną žodį laiške, liečiantį pusseserę, jis gerai apsvarstydavo ir apgalvodavo, stengdamasis atspėti, kaip jis gali būti suprastas. Šioje meilės strategijoje pirmoji meilė savo vingrumu nenusileidžia jau subrendusiam jausmui. Kartais jaunasis pažas apsimesdavo abejingu savo pusseserei, ir ne sykį grėsė pavojus susipykti arba bent kiek atšalti. Tai būdavo daugiausia tais atvejais, kai jo sesuo, nenujausdama, kokių kančių daro savo broliui, aprašinėdavo Loros grožį, pasakodavo, kokio sąmyšio ji sukclianti Bekingemšyro kavalierių širdyse.

Žinome, jeigu Merijena, visa tai kalbėdama, būtų turėjusi galvoje save, tai būtų labiau atitikę tikrovę, nes, kad ir kažin kokia puiki ir žavinga buvo Volterio pusseserė, jo sesuo tikrai buvo laikoma pirmąja grafystės gražuole.

—o—

Volteris nujojo jau maždaug pusę mylios nuo Kolno tilto, ir visą tą laiką jaunojo pažo mintys sukosi tik apie pusseserę. Prisiminė pasivaikščiojimą miške, bučinį aikštėje tarp gėlių, kuris jam buvo jos meilės liudijimas. Ir, prisiminęs visa tai, nė kiek neabejojo Loros ištikimybe.

Bet netikėtai malonias svajas sudrumstė žiauri tikrovė.

Jis prijojo užvažiuojamąjį kiemą, ir vaizdas, kurį pamatė, iš sykio išskaidė malonias svajones.

Prie užvažiuojamojo kiemo, po atviru dangum, buvo sustojęs būrys raitelių. Iš jų apsiginklavimo ir drabužių Volteris pažino karaliaus kariuomenės kirasirus.

Jų buvo kokia penkiasdešimt žmonių; iš triukšmo ir sušilusių arklių, dar nespėjusių at-

Montrealo Žinios

Trumpai Apie Viską

Montrealo miesto dokumentuose rasta, kad ir čia buvo prekiaujama vergais. Net buvo už garbę turėti vergą, panašiai kaip šiandien stubinį šuniuką, tik ne taip mylima. Tokie garbingi žmonės, kaip James McGill, kuris savo vardu įsteigė universitetą 1788 metais, yra pirkęs juodveidį vergą.

Francijos valdymo laikais didelis šiška Marques de Vandrel, kada buvo karaliaus Luis XV nubaustas ir važiuodamas Francijon kalėti, gavo leidmą vežtis vergą kaip tarną jam būnant kalėjime.

Bažnyčios irgi turėjo vergų. Notre Dame kongregacijos garsus misijonierius A. F. Piquet, 1734 metais važiuodamas Francijon pasiėmė su savim keturis vergus.

Vergų kankinimu pasižymėjo Anglų Draugija (Anglique, the property of Montreal). Užsidegus vienam iš jų namų buvo apkaltinta vergė F. Paulin ir nuteista pakarti. Prieš pakorimą ji buvo vedžiojama gatvėmis su užnerta virve ant kaklo. Atvesta prie Place D'armes bažnyčios durų buvo kankinama, tikslu išgauti prisipažinimą prie kaltės. Nukankintą kunigas išspaviedojęs ir vistiek neišgavę prisipažinimo, nukirto jai rankas ir atidavė budeliui žmonių akivaizdoje ją pakarti. Tas įvyko 1734 metais.

Visoj Kanadoj vergija buvo panaikinta 1833 metais.

Dabar Kanadoje yra apie 45,000 vergų proanūkių. Iš jų apie 10,000 Montreale.

—o—

Montreale autobusais važiavimo bilietą pakėlus 5 centus, skaudžiai palietė 250,000 senelių, gyvenančių iš pensijos. Dabar nuvažiuoti į ligoninę ir atgal kainuoja 70 cetų arba arti pensijono dienos pragyvenimo. Fonai teisinosi, kad turį $1,-260,000 nuostolių, bet tikrenybėje tai pasekmės parodos Man and His World.

Protestui prieš kėlimą važiuotės kainų, senelių draugijų, Golden Age Club (Auksinio amžiaus Klubas) ir Senųjų Piliečių Forumo, vadovybėje įvyko demonstracija prie miesto rotušės. Majoras Drapeau patarė seneliams kreiptis į labdarybės organizacijas pagalbos, o ne miesto tarybon. Vienas 80 metų senelis viešai pareiškė, kad linkęs dinamitu išsprogdinti visą miesto tarybos pastatą, nes nieko kita jiems nelikę daryti. Visą gyvenimą dirbęs, taupęs, o dabar pinigų nuvertinimas visas taupmenis nušlavė, kad dabar nė miesto autobusu važiuoti negalima.

—o—

McGill universitetui gresia mirtis, nes ultra nacionalistai nesitenkina vien pradinių ir vidurinių mokyklų uždarymu. Jie griežtai spiriasi McGill universitetą paversti grynai francūzišku.

—o—

C. Blair, 7 metų berniukas žaizdamas su draugais išsikasė tunelį sniego kalne, bet sniegui užgriuvus, kol jį išėmė, tunelio "architektas" jau buvo miręs.

—o—

1961 metų gyventojų surašinėjimas parodė, kad tada francūzai Montrealo gyventojų sudarė 61 nuošimtį. Anglų bei kitų tautybių buvo 1,000,000.

Montrealo subway nuo įsikūrimo jau pervežė virš 100,000,-000 pasažierių.

B. K.

Padėka

Kovo 24 dieną mirus mano vyrui Stasiui Kličiui, daug kas padėjo man pergyventi tą liūdną momentą prisiųsdami gėlių, pareikšdami užuojautą, palydėdami velionį į kapus. Visiems už tai širdingai dėkoju.

Dėkoju savo sesutėms ir švogeriams J. M. Taparauskam, B. D Muzykam ir Aldonai. Taip pat dėkoju moterims, kurios paruošė priėmimą ir patarnavo sugrįžus iš palydėjimo į kapus.

Ačiū visiems ir visoms. Aš jūsų nepamiršiu, kol gyva būsiu.

Elena Kličius, žmona
Linda Milius, podukra
Montreal.

Pagerbtas Poetas Jonas Maironis

Kovo mėn. 21 d. Jungtinių Tautų (UN) Dag Hammarskjoldo Tarptautinės Bibliotekos auditorijoje, New Yorke, buvo iškilmingai pagerbtas lietuvių poetas MAIRONIS — Jonas Mačiulis (1862-1932). Pobūvį suruošė Russian Book Club. Publika buvo miršri, keleto tautų. Ji supažindinta su įžymiuoju lietuvių poetu-lyriku Kalbėta anglų kalba.

Pobūvį atidarė Rusų Knygos klubo vardu Vladimiras Sokolovas ir po trumpos įžanginės kalbos pristatė pagrindinį vakaro kalbėtoją, Jungtinių Tautų vyriausiąjį bibliotekininką — Leoną Vladimirovą. Kalbėtojas anglų kalba išsamiai nušvietė Maironio gyvenimo lūžius ir posūkius, jo kūrybą ir carinės priespaudos laikais patirtą Lietuvos gyvenimą, kuris taip ryškiai ir įsimintinai atsispindėjo Maironio kūryboje.

Po įdomios L. Vladimirovo kalbos, parodytas filmas, kuris pavaizdavo keletą Lietuvos gamtos ir kultūros epizodų, papildytų deklamacijomis ir melodingomis dainomis.

Maironio poezija (tie patys eilėraščiai) skaityta trimis kalbomis. Adolfas Mekas skaitė lietuviškai, Demi Jonaitienė angliškai (kas jos pačios išversta) ir Anastazija Titova (buvusi scenos aktorė) rusiškai. Deklamacijos atliktos tikrai meniškai. Skaityta ilgoka poema "Jūratė ir Kastytis" (angliškas vertimas Prano Jakščio), "Nuo Birutės kalno", "Užmigo žemė", "Pavasaris", "Vasaros naktys" ir "Širdis ir protas".

Šis kultūrinis vakaras klausytojams paliko gilų įspūdį.

A. P.

(Laisvė)

Iš KLLD CK Raštinės

Aukos apšvietos fondui

KLLD Montrealo kuopos nariai per kuopos sekretorių drg. L. Kisielių sykiu su nariniais mokesčiais paaukojo apšvietos fondui sekančiai:

Ev. Vilkis $5.00, J. Wolf $1.-45, J. Lesevičius $1.00, A. Liokaitis 85 c., J. Novack 85 c., J. M. Paras 85 c., ir B. Kvietinskas 45 c.

Visiems aukojusiems tariame didelį ačiū.

KLLD CK

OTTAWA. — Buvęs prekybos ministras Hees sako, kad vyriausybė nelabai rūpinasi susigrąžinti Hal Banks todėl, kad ji jaučiasi, jog esanti skolinga jam. (Jis pabėgo į JAV nuo teismo, išsižadėdamas $50,000 kaucijos).

JAV vyriausybė dabar gal ir sutiktų išduoti jį, bet Kanada nebepaisanti.

Hal Banks buvo atgabentas iš JAV, suteikta jam pilietybė, nors jis turėjo kriminalinį rekordą JAV, kad sudaužytų kovingą jūrininkų uniją.

---

vėsti po didelio žygio, buvo matyti, kad jie ką tik apsistojo poilsio.

Vieni nubalnojo arklius, kiti juos šėrė, o tie, kurie jau buvo baigę darbą, sėdėjo po didele sena guoba ir triukšmingai vakarieniavo, ką buvo gavę užvažiuojamajame kieme.

Jaunamjam raiteliui užteko žvilgteléti į šiuos padaužas, ir jis suprato, kas jie per vieni; tai buvo dalinys atšauktos iš šiaurės kariuomenės, kurią karalius dabar slapta siuntė į pietus.

Ši kariuomenė iš pradžių buvo verbuojama Olandijoje, ir joje buvo daug svetimšalių. Tiesą sakant, anglų čia buvo mažiausia; daug buvo galų, o didžiuma — samdiniai valonai, anuo metu labai pagarsėję kariai.

Triukšmingame balsų chaose jaunasis raitelis girdėjo ir prancūzų, ir flamandų, ir gimtąją kalbą, o keiksmai ir blevyzgos, svaidomos visom trim kalbom, padėjo jam neapsirikus nustatyti, kad tai ne kas kita, o menki likučiai tų karių, kurie "taip nešvankiai velniavosi Flandrijoje".

Vietinių gyventojų minia susibūrė prie užvažiuojamojo kiemo; žmonės išsižioję vėpsojo į nematytus šarvuotus raitelius, lyg iš dangaus iškritusius, neapsakomai nustebę sekė kiekvieną jų judesį ir gaudė kiekvieną šūksnį.

Volteriui vaizdas nebuvo naujas. Visa tai jis nekartą buvo matęs Londone, o pastaruoju metu net labai dažnai. Tiesą sakant, jis netgi laukė šito susitikimo — pirmiausia todėl, kad, jodamas per Eksbridžą, girdėjo pražygiavus raitelių dalinį, be to, matė jų pėdsakus ant dulkėto kelio.

Jis nežinojo, ko jie vyksta į Bekingemšyrą, bet tai ne jo, o karaliaus reikalas. Tikriausiai jie žygiuoja į Oksforda arba į kokią nors įgulą vakaruose, ir, užtikę pakeliui užvažiuojamąjį kiemą, nutarė apsistoti nakvynės.

Visa tai jaunasis raitelis suvokė per akimirką, ir jau buvo beprajojąs pro šalį, nekreipdamas dėmesio į storžieviškus pomedžiu sėdinčių kareivių pokštus, bet pro smuklės duris, perrėkdamas kitus balsus, kažkas garsiai įsakė jam sustoti.

Tuo pat metu smuklės prieangyje pasirodė du karininkai; vienas iš jų, žengęs keletą žingsnių pakartojo įsakymą.

Ar netikėtai nustebintas, ar pamanęs, jog šį įsakymą bus davęs koks nors senas pažįstamas iš karaliaus rūmų, Volteris, sulaikęs arklį, sustojo.

Nesunku buvo atspėti, kad šie karininkai, taip griežtai pareikalavę sustoti, buvo vyresnieji ir vadovavo daliniui.

Šilkinės liemenės po plieno šarvais, puošnūs ispaniškos odos batai su auksiniais pentinais ir su gofruotais apvadais, baltos strauso plunksnos prie šalmo, prašmatnios kalavijų rankenos brangiuose, turtingai išpuoštose makštyse — visa tai kalbėjo apie jų aukštą laipsnį ir pareigas. Tą rodė ir jų įsakmus tonas, ir laikysena kareivių akivaizdoje.

Kareiviai, juos pamatę, tučtuojau nustojo juokauti, ir nors alaus bokalai ir toliau tuštėjo, bet tai buvo daroma neskubant ir pagarbiai tylint.

Abu karininkai dėvėjo šalmus, bet antveidžiai buvo pakelti, ir Volteris galėjo įžiūrėti jų veidus.

Jis pamatė, kad nei vienas, nei antras jam nepažįstami, nors vieną iš jų, atrodo, jis lyg ir buvo matęs prieš keletą dienų per priėmimą pas karalienę.

Jis buvo senesnis už antrąjį ir, matyt, aukštesnio laipsnio — tikriausiai dalinio vadas. Iš pažiūros jis atrodė kokių trisdešimties metų; jo juodbruvą veidą galėjai pavadinti gražiu, jeigu ne pasileidimo ir biaurių aistrų žymės, kurios netausoja net pačių tobuliausių bruožų. Jo veidas kažkada, be abejo, buvo taurus, ir iki šiam laikui išliko bruožai, kuriais, rasi, galėtų didžiuotis kiekvienas, jeigu ne niūri ir ciniška akių išraiška, taip nesidermanti su tikru taurumu. Beje, tai buvo vienas iš veidų, kurie tolydžio keičiasi: jeigu nusišypso — pavergia širdį, jei susiraukia — atstumia ir gąsdina.

(Bus daugiau)

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 CHURCH AVE. PO.8-6679

VERDUN, QUE.

HILL TOP MOTEL

Route 17 West Vaudreuil, Que.

33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliukai pajodinėjimai, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.

Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.

Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.

Savininkas A. NAGINE

Iš Toronto Lietuvių Moterų Klubo Veikimo

TORONTO. — Toronto Lietuvių Moterų Klubas turėjo pasėkmingą susirinkimą praėjusį sekmadienį. Atsilankė daug narių ir labai nuoširdžiai svarstė klubo veikimo reikalus. Prie to, Mrs. H. Zyber buvo atsivežus parodyti paišytus rankdarbius ir rodė, kaip lengva išmokti tokius rankdarbius padaryti. Mrs. J. Damašienė yra viena iš Mrs. Zyber studenčių.

Buvo gautas pakvietimas nuo Kanados Moterų Kongreso atsiųsti delegatą į Pasaulinį Moterų Kongresą, kuris įvyks Helsinkyje, Suomijoj. Pakvietimas buvo priimtas ir bus prasiųsta atstovė nuo mūsų klubo. Apie tai bus parašyta vėliau.

Jei bus geras oras, tai turėsime draugišką išvažiavimą gegužės mėnesio pabaigoje pas malonius draugus Gaučius. Bus malonu pabuvoti šviežiame ore.

Užbaigus susirinkimą, kaip ir visuomet, klubietės paruošė įvairių skanėsių ir kavutės. Prie to, nors po velykų, buvo ir margučių — kiaušinių. Besivaišinant kavute buvo sužinota, kad šios draugės mini savo gimtadienį: Mrs. Mingilienė, Zukuvienė ir Masienė. Draugės buvo pagerbtos padainuojant joms "ilgiausių metų".

Korespondentė

Padėka

Reiškiu nuoširdžiausią padėką visiems, kurie lankė mane ligoninėje ir namie. Jūsų visų atvirutės su gražiais linkėjimais ir dovanos palengvino man pergyventi ligą. Daug sykių tariu ačiū F. Repšienei iš Rodney ir visoms londonietėms, taipgi Toronto Lietuvių Moterų Klubui ir visiems kitiems, kuriuos visus neįmanoma per spaudą išvardinti.

Labai esu dėkinga visiems už gerą širdį. Visi pasiliksite mano atmintyje ant visados.

Genė Šinkūnienė

Toronto.

WASHINGTON. — Kanados užsienio reikalų ministras M. Sharp pareiškė, kad pasitarimas tarp Kanados ir Kinijos atstovų Švedijoje prasidės netolimoje ateityje.

To ir Reikėjo

Toronto policijos viršininkai buvo parsigabenę iš JAV dešiniųjų reakcionierių ir rasistų paruoštą filmą, kurį norėjo naudoti "auklėjimui" policijos rekrūtų. Bet šis filmas sukėlė labai didelę opoziciją visuomenėje. Dėl to patys policijos vadovai ėmė ir sunaikino tą filmą.

Ką gi tas filmas vaizduoja? Tai mišinys vaizdų. Taip sudarytas, kad atrodytų, jog JAV negrai ir jiems pritariantieji užsimoję nuversti JAV valdžią.

Vienas vaizdas rodo riaušes JAV miestuose, policijos atakas šautuvais ir kulkosvaidžiais ant riaušinnkų, o štai kitas parodo jau vieną kurį negrų lyderį, sakantį kovingą kalbą. Vienas iš jų sako, kad šios riaušės yra tik pradžia revoliucijos, kitas — kad negrai esą labai geroje padėtyje, kadangi jų rasės žmonės aptarnauja didžturčių namus. Supraskit, lengva juos nunuodyti.

Šis filmas — tikra šlykštynė, rasistų propaganda. Gerai padaryta, kad jis sunaikintas.

Torontietis

Mirė A. Maleckas

PORT ARTHUR, Ont. — Kovo 24 dieną mirė, o kovo 28 d. palaidojome Port Arthuro kapinėse Adomą Malecką.

Adomas paėjo iš Lietuvos, Kaišiadorių rajono, Migonių kaimo. (Kronio pašta). Kanadon atvyko apie 1928 metus. Winnipego apylinkėj dirbo įvairius pripuolamus darbus: ant gelžkelių, ant ūkių ir t. t. Vėliau persikėlė į Kenorą ir dirbo miškuose. Tik antrojo pasaulinio karo metu atvyko į Port Arthurą, kur išgyveno iki mirties. Paskutinius keletą metų gyveno iš senatvės pensijos, nes jau buvo 68 metų amžiaus. Kadangi buvo pavienis, tai nuolatinį kambarį turėjo Lapredi viešbutyje, kur ir pasimirė staigia mirtimi — skusdamas barzdą parpuolė ir vietoje mirė.

Velionis, nors buvo savamokslis, buvo susipratęs darbininkas, priklausė unijoms, Literatūros draugijai, buvo ilgametis Liaudies Balso skaitytojas ir rėmėjas, nors paskutiniu metu, gyvenant iš pensijos, buvo sunku verstis.

Jokio turto nepaliko, palaidotas Public Trust ar iš pensijos fondo. Dalyvavo nemažas būrys vietos lietuvių bei jo asmeninių pažįstamų.

Su Lietuva ryšių nepalaikė ir jokių laiškų pas jį nerasta, todėl nežinoma, ar kas randasi iš jo giminių Lietuvoje bei čia ir Amerikoje.

Mes Port Arthuro lietuviai reiškiame gilią užuojautą jo artimiesiems bei giminėms kaip čia Kanadoj, taip ir Lietuvoj. O tau, Adomai, lai būna lengva šios šalies žemelė.

Peter Kuchys
61 Regent St.
Port Arthur, Ont.

NEW YORK. — Čia lankėsi Jordano karalius Hussein, kelyje į Washingtoną, ir pareiškė reporteriams, kad Vidurryčiuose gali kilti naujas konfliktas jeigu nebus surastas taikus išėjimas.

Jis prisibijo, kad į konfliktą gali būti įtrauktos ir išlaukinės jėgos.

FILMAI

Du rusiški filmai
"Mano Numylėtoji"
(My beloved one)
Meilės drama
ir
"Mergina su Gitara"
Muzikinė komedija
Angliški paaiškinimai

Brighton Kinoteatre
127 Roncesvalles Ave.
Tel. 532-2710

Tik 6 dienas
Balandžio 17 - 22
Kasdien nuo 7:30 v.v.
Šešt. ir sekm. nuo 5:00 v.

Ateina:
Naujas ukrainų spalvotas filmas pagal Tarasą Shevchenką
"COII"
Sekit spaudoj skelbimus

MONTREAL. — Canadian Pacific Railways kompanija ketina šiemet išleisti kapitalinei statybai ir remontui Montreale $113,000,000.

Jau esančių geležkelių remontui bus išleista $24,493,614. Taipgi bus nutiesta naujų geležkelių už $17,460 800. Bus išleista $48,939,748 dėl lokomotyvų, vagonų ir t. t.

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 544-6917

LIETUVIS PLUMBERIS
J. Lisauskas
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinių Specialistas
G. S. MERRITT
Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai $15.00 ir daugiau
Bifocals — $19.00 ir daugiau
(Įskaitant akių egzaminavimą)
Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą
ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas
UKRAINSKA KNYHA
Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.
Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą
Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.
Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:
TORONTE: — 962 Bloor St. W.
WINNIPEGE: — 613 Selkirk Ave.
EDMONTONE: — 10803 — 95 St.
VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.
Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.
Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.
Centrinė raštinė
Ukrainska Knyha
962 Bloor St. West, Toronto, Ont.
Telefonas: LE. 4-7551